

Muzeum paměti
XX. století

zapsaný ústav

Mariánské nám. 2/2,

110 00 Praha

Koncepce vzdělávání muzea

Podle Usnesení Zastupitelstva hlavního města Prahy č. 9/9 z 19. září 2019 patří k cílům zapsaného ústavu Muzeum paměti XX. století (podle článků 4 a 5) „zachování historické paměti v souvislosti se vznikem, existencí a pádem totalitních režimů na území Československa“, a dále „připomínat odpůrce a oběti totalitních režimů a přispět k pochopení modelů autoritativního vládnutí.“

Muzeum je deklarováno jako instituce paměťová, sbírkotvorná, **vzdělávací** a osvětová.

Muzeum můžeme chápat jako edukační medium. Prezentace muzea, a to jak expozice, tak různé vzdělávací a výchovné programy, slouží ke zprostředkování poznání, k edukaci a k celkové interpretaci tématu dvacátého století širší veřejnosti, zvláště školám. Muzeum musí usilovat o předávání poznání našich dějin, hodnot lidských práv a demokratické kultury všem návštěvníkům.

Obecné cíle edukace

- předávání výsledků odborného bádání k tématům dvacátého století
- vzdělávací a výchovná role muzea
- spolupráce se školami všech stupňů, spolupráce s oddělením praxí Ped. F UK
- předávání demokratických hodnot a postojů návštěvníkům (role formační)
- zprostředkování úcty a piety (role meditační)
- kontextuální přístup k tématům a programům muzea
- celkový prožitek programů muzea (intelektuální, kognitivní, duchovní, emocionální a sociální)
- prevence a ochrana před politickým populismem a různými extrémistickými projevy
- očekávané vzdělávací výstupy kompetence RVP, zvláště ve vzdělávací oblasti „člověk a společnost“

Koncepční směry a priority vzdělávání

- expozice muzea s edukačními prvky
- přímý (popř. online) kontakt se studenty a žáky – semináře, přednášky
- metodické pomůcky pro pedagogy
- DVPP pro učitele, studentské konference, workshopy
- vzdělávací akce pro veřejnost
- kontakty se školami všech stupňů
- spolupráce s dalšími vzdělávacími a veřejnými institucemi
- projekty, granty

1. Idea, tvorba a realizace expozice muzea s edukačními prvky

Potřeby vzdělávání musí být řešeny už při samotné tvorbě expozice. V tvorbě expozice jsou dnes důležité moderní prostředky a metody. Expozice musí vycházet návštěvníkům aktivně vstříc a odpovídat na jeho vzdělávací potřeby v kontextuálním přístupu. Promyšlíme takovou expozici, která by byla účinná a podnětná jako edukační médium.

Formální prostředky pro edukační cíle v budoucí expozici

- expoziční prostředky a vztah k edukaci pro různé cílové skupiny, s důrazem na žáky a studenty, specifické výukové programy pro II. a III. stupeň školy, ale také základní programy pro I. stupeň základních škol
- interaktivita a nová média (videoprojekce, zvukové smyčky, speciální efekty)
- princip iluzivnosti (projekce, simulace apod.) a narativnosti
- didaktické a zábavné prvky v expozicích (kopie, rekonstrukce, modely, makety a podobně), možnost oddechu, rodinná expozice, pomoc pedagogům
- přátelské a uživatelsky přívětivé muzeum (snadná orientace, sociální interakce, komunikace, vlastní kontrola nad návštěvou apod.)
- celkový optimální prožitek (*tzv. flow effect*)
- dostupnost pro návštěvníky s handicapem + inkluze

2. Studentská a žakovská kolokvia, přednášky, besedy a semináře

Zásadní je pořádání akcí, které přímo zprostředkovávají témata dvacátého století žákům a studentům. Jedná se o přípravu, kontaktování, koordinaci a realizaci těchto akcí.

- **Dokumentární film** – filmové tematické procházky (cca 20 minut); následné dvouhodinové kolokvium na školách (II. a III. stupeň). Studentům bude promítnut již vytvořený cca dvacetiminutový dokument s následnou debatou vedenou historikem a edukátorem. *Realizovalo by se to buď na vybraných školách (které se přihlásili k OP PPR) nebo na dalších pražských školách. V případě nutnosti by se debata streamovala (distanční výuka). Vhodné do hodin D, ZSV, SVS k prohloubení znalostí a utváření demokratických postojů studentů.*
- **Filmové debaty** (cca 60 minut); <https://www.muzeum20století.cz/debaty/> Vhodné do hodin specializovaných seminářů – SŠ a VŠ nebo pro domácí práci. *K prohloubení historických znalostí (distanční výuka).*
- **Besedy** přímo ve školách k daným významným, aktuálním či problematičtějším tématům dvacátého století (cca 90 minut); *Vhodné do spojených tříd, událost ve škole, beseda s významným odborníkem.*
- **Historické procházky Prahou.** Jedná se o realizaci již diskutovaného programu, kdy je Praha chápána jako otevřený prostor, Praha jako muzeum. Program by se realizoval formou procházky Prahou (cca 60 minut). Studentům a žákům by byla představena důležitá témata, která se týkají 20. století. V rámci zážitkové pedagogiky by autenticky viděli a poznávali důležitá témata a mohli vést přímo diskuzi s lektorem. *Vhodné do hodin D, ZSV, SVS k prohloubení znalostí a utváření demokratických postojů studentů.*

3. Metodické pomůcky pedagogům

Muzeum bude připravovat různé metodické pomůcky, publikace a další materiály, a to jak k stávajícím programům, tak v reakci na potřeby škol.

- **Metodické brožury k dokumentárním filmům.** Jedná se o doprovodné a rozšiřující materiály k vyrobeným filmům, které budou distribuovány spolu s dokumentárním filmem *(distanční výuka). Vhodné pro pedagogy pro jejich práci v hodině.*
- **Krátká videa témat a událostí.** Jedná se o krátká (cca 2 až 4 min.) informační prohlubující videa k tématům, které uvádějí do problematiky méně známých nebo méně přehledných témat dvacátého století a zároveň by byla uplatnitelná **v budoucí expozici** muzea. Součástí filmu by byla i prezentace dobových historických materiálů a dalších zdrojů. Tyto materiály by vznikaly v kontextu vznikající expozice a předpokládá se, že by byly užity ve vlastní expozici. *Velmi vhodné pro pedagogy do hodin D, ZSV, OV*

k snadnému vysvětlení problému, zpestření hodiny – IVT vybavení v učebně se dnes již předpokládá jako samozřejmost. (distanční výuka).

- **Další materiály, publikace, audio a video produkty a jiné.** Muzeum bude realizovat další metodické materiály, podle potřeb škol či aktuální situace či tématu. S Platformou evropské paměti a svědomí předpokládáme připravit **edukativní deskovou hru** pro mládež.

4. Další akce pro veřejnost s účastí školní mládeže a pedagogů (DVPP)

Muzeum připravuje k aktuálním tématům nebo plánovaně k různým akcím – debaty, **filmový festival, studentské konference (OP PPR), návštěvy demokratických státních institucí (OP PPR), DVPP – workshopy pro pedagogy (OP PPR)** a podobně. Jde o přípravu, kontaktování, koordinaci a realizaci těchto akcí ve spolupráci se školami, odbornými asociacemi, pedagogy, státními a veřejnými institucemi a podobně.

5. Kontakt a spolupráce se ZŠ, SŠ, VŠ a dalšími institucemi

V oblasti vzdělávání je naše muzeum aktivní v tvorbě různých produktů, se kterými chceme vyjít za **studenty a žáky dnešních škol v Praze a v distanční formě i mimo Prahu**. Osobní kontakty významně napomohou prezentace činnosti muzea. Důležitá je i spolupráce **s vysokoškolskými studenty, zvláště pedagogických fakult**. Zde se nabízí možnost spolupracovat s budoucími učiteli, například prostřednictvím lektorských praxí. Perspektivní jsou i další kontakty (např: Pražský inovační institut; Mediální dům Preslova a podobně).

6. Spolupráce na edukačních projektech a grantech

Ve prospěch rozvoje vzdělávání a prezentace muzea se nabízí účast na různých **projektech, grantech a dotacích**. Konceptně pro rozvoj muzea je významný projekt s názvem „Demokratická kultura ve společnosti-téma našeho muzea“ spolufinancovaný z Operačního programu Praha – pól růstu ČR (OP PPR) do kterého byla podána žádost v lednu 2021.

Personální koncepce muzea v oblasti edukace

- Vedoucí oddělení vzdělávání (koordinace činnosti, koncepce oddělení, kontakty s dalšími vzdělávacími a veřejnými institucemi...)
- Muzejní pedagog (příprava edukačních programů v expozici, koordinace lektorů, kontakty s pedagogy...)
- Průvodce či lektor muzejní expozice – vlastní zaměstnanci + spolupráce s oddělením praxí na Pedagogické fakultě UK. Vedle praxí učitelských oborů Dějepis a Občanská

výchova (ZSV) nový obor „Edukace a interpretace v oblasti kulturního dědictví“ (možnost stáže studentů).

Vypracoval: PhDr. Jan Samohýl, Ph.D.